

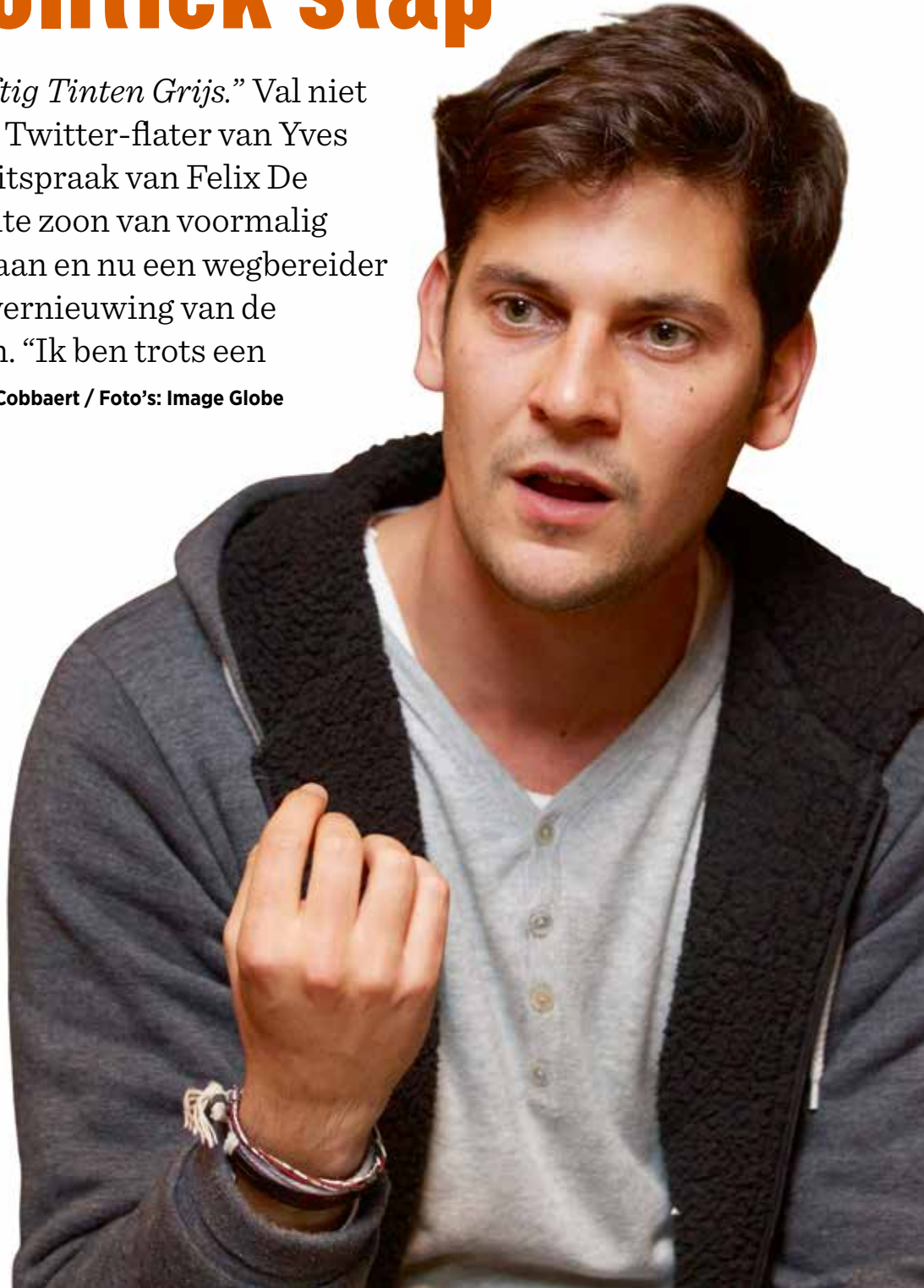
FELIX DE CLERCK

DE REBELLERENDE NIEUWE WIND BIJ CD&V

“Mijn vader wil niet dat ik in de politiek stap”

“CD&V is net als *Vijftig Tinten Grijs*.” Val niet achterom, dit is geen Twitter-flater van Yves Letermé, maar een uitspraak van Felix De Clerck, de flamboyante zoon van voormalig justitieminister Stefaan en nu een wegbereider van de ideologische vernieuwing van de christen-democraten. “Ik ben trots een *tsjeef* te zijn!” **Tekst: Paul Cobbaert / Foto's: Image Globe**

We hebben een afspraak op een grauwe maandagavond in het gezellige volkscafé Balthazar aan de poorten van de Kortrijkse binnenstad. Het café doet bekend aan. Op maandag 15 oktober was dit het decor van de historische persconferentie van de toenmalige burgemeester Stefaan De Clerck (CD&V), die zonet de verkiezingen had gewonnen, maar zich uit het bestuur geflikkerd zag door de eeuwig ambitieuze Vincent Van Quickenborne (Open VLD). “De politiek is ruw en rauw”, treurde Stefaan. Zijn jongste telg ging een stap verder. “Zum Qotsen”, zo zwierde hij via Twitter zijn mening de wijde wereld in. Ik heb het over Felix De Clerck, een naam die wellicht al een belletje doet rinkelen. Twee jaar geleden, op zondag 23 januari, was hij een van de initiatiefnemers van de SHAME-betoging door de straten van Brussel tegen de politieke impasse in ons land. Ondertussen heeft de kleurrijke flapuit, net 29

geworden en werkzaam in de kunstsector, zich geout als politicus, als CD&V'er dan nog. Als lid van de dertigkoppige groep van ‘Operatie Innesto’ werkt hij nu mee aan de ideologische vernieuwing van de christendemocraten. Is de rebel tot inkeer gekomen? Meer dan genoeg redenen voor een babbel, zo vonden wij. In café Balthazar dus. Met een pint in de aanslag.

FELIX DE CLERCK: “Ik weet niet of die SHAME-betoging echt een impact heeft gehad. De bevolking heeft wel bewezen dat ze in opstand durft te komen. Dat was al lange tijd geleden, zeker voor zo’n onderwerp. En onderschat nooit de kracht van de straat. Anderzijds hadden we op de politiek zelf zeer weinig impact. De manier waarop we in dit land aan politiek doen, is fundamenteel niet veranderd. Die drang naar conflicten, naar elkaar verwijten slingeren, is nog altijd prominent aanwezig.”

Dat gevoel van ‘shame’ is niet verdwenen.

DE CLERCK: “Ik zal niet zeggen dat er niets veranderd is. Zes partijen hebben in moeilijke omstandigheden een regering gevormd en doen nu wat ze kunnen. Maar de manier waarop het debat verloopt, is van een laag niveau. Ze lachen de burger gewoon uit. En daar ben ik nog altijd beschaamd voor. Het partijbelang wordt boven het algemeen belang geplaatst. Terwijl ik vind dat een politicus soms pijnlijke beslissingen moet durven te nemen, ook al gaat dat gepaard met klappen incasseren.”

Leve de tsjeven!

Ondanks die schaamte heb je kort na de gemeenteraadsverkiezingen politieke kleur bekend. Je zit ondertussen in het jongerenbestuur van CD&V en maakt zelfs deel uit van de groep mensen die de ideologische vernieuwing van de partij voorbereidt. Van rebel tot politicus. Vanwaar die ommekeer?

DE CLERCK: “Ik heb nog altijd een natuurlijke reflex om te zeggen dat het niet waar is. Maar het is wel waar: ik heb kleur bekend. Ik heb een duidelijke visie op de maatschappij en wil zaken reali-

seren, maar ik kon dat niet langer vanuit het middenveld. Je kan niet elke week een betoging organiseren. Op een bepaald moment ondervind je de limieten daarvan. Ik was enerzijds te veel ‘zoon van’, maar vond anderzijds ook die energie niet meer om acties op te zetten. Het ging te traag vooruit. We leven in dit land nu eenmaal in een participatie. Je moet deel uitmaken van een politieke partij om zaken te realiseren. En voilà, ik heb nu die stap gezet.”

Je klinkt niet echt als iemand die zijn jongensdroom realiseert?

DE CLERCK: “Nee, absoluut niet. Ik had lange tijd een aversie van de politiek. Ik zag wat mijn vader meemaakte, hoeveel *shit* hij over zich heen kreeg. Ik heb nooit gedacht: ‘Wow, politicus zijn, dat lijkt me nu een toffe job.’ Zelfs nu is het wat tegen beter weten in.

“Politiek is geen jongensdroom. Zeker niet toen ik zag hoeveel shit mijn vader over zich kreeg. Ik had zelfs een aversie voor politiek.”

Maar blijkbaar kruipt het bloed waar het niet gaan kan. Of je dat nu wilt of niet, je krijgt de politiek mee van thuis uit. Net zoals een slagerszoon ook zal weten hoe je een stuk vlees moet snijden.”

Je kiest voor CD&V. Wel een saaie partijkeuze voor iemand met het etiket rebel!

DE CLERCK: “Misschien ben ik saaier dan je denkt? (*lacht*) Nee, het is een ideologische keuze voor een partij die het individu belangrijk vindt, de nadruk legt op verantwoordelijkheid, maar anderzijds ook zorgt voor de mensen die zich om een of andere reden niet maximaal kunnen ontplooiën.”

Het is niet dankzij je vader dat je voor CD&V kiest?

DE CLERCK: “Nee, strategisch bekeken zou het interessanter zijn om voor een andere partij te kiezen. Dan zou iedereen zeggen:

‘Wow, wat een individueel denker, die Felix, wat een kritisch persoon.. Misschien was dat zelfs beter geweest. (*lacht*) Nee serieus, ik ben ervan overtuigd dat CD&V de meest complete partij is. In het verleden was ik wel actief bij de linkse jeugd in Kortrijk, maar het is zoals het cliché zegt: ‘Als je jong bent en je bent niet links, heb je geen hart. En als je oud bent en je bent niet rechts, heb je geen verstand.’ Niet dat ik nu rechts ben, maar ik ben opgeschoven naar het midden.”

Heb je in het verleden altijd CD&V gestemd?

DE CLERCK: (*snelt*) “Ik heb altijd voor mijn vader gestemd.”

En die verkiezingen waar hij niet opkwam...

DE CLERCK: (*lacht*) “Dat waren er bitter weinig. *Allez*, eerlijk: ik heb hier en daar weleens een uitstapje gemaakt in de linkse

richting, bijvoorbeeld naar Groen. Maar nu zit ik in het centrum en ik zit hier goed.”

Is de bijnaam *tsjeef* ondertussen een geuzennaam?

DE CLERCK: “*t Zal wel zijn*. Andere mensen gebruiken dat als een scheldnaam, *I take it in honor*. Ik ben trots een christendemocrate te zijn en christendemocraten zijn nu eenmaal *tsjeven*.”

Strookt jouw maatschappijvisie met die van je vader?

DE CLERCK: “Wij hadden vroeger veel discussies. Niet over *politique politicienne*, maar echt over inhoudelijke zaken. Ik heb heel mijn leven tegen hem gerebelleerd. Ik vond hem zo conservatief, terwijl hij eigenlijk heel progressief is. Maar dat besef ik nu pas. Hij heeft mij altijd willen uitdagen, hij wilde mij uit mijn kot lokken, *for the sake of the debate*.”

Hoe ging dat rebelleren ten huize De Clerck?

DE CLERCK: “Net zoals zoveel jongeren bracht ik meer tijd door met mijn vrienden dan met mijn ouders. Ik was echt een hangjongere avant la lettre.”

Geef eens één straffe anekdote? DE CLERCK: “O, dat is moeilijk. We hebben op straat veel kattenkwaad uitgehaald. Maar ik kan dat nu toch niet zeggen in P-magazine?”

Allez jong, dit leest toch niemand!

DE CLERCK: (*lacht*) “Nee, toch niet.”

Aan de toeg na het interview komen de lippen toch wat losser en verklaart Felix waarom hij cultuurwetenschappen studeerde in Maastricht en niet in België.

DE CLERCK: “Ik was het echt kotsbeu om altijd maar aangesproken te worden als de zoon van Stefaan De Clerck. Ik wilde hier weg. Dat was rebellie. En in Maastricht linken ze de naam De Clerck alleen aan de naam van de voormalige Zuid-Afrikaanse president en zeker niet aan een Belgische minister.”

Q’s tuinkesten

Is je vader blij dat je nu niet langer de rebel bent die tegen het systeem vecht, zoals twee jaar geleden, maar net binnen dat systeem voor verandering wil gaan?

DE CLERCK: “Nee, zeker niet. ‘Felix, je zal met je kop tegen de muur lopen’, zegt hij. ‘Jij wilt als idealist de dingen veranderen, maar dat gaat zomaar niet.’ Hij zou veel liever hebben dat ik dit niet doe.”

Vrees je niet met je kop tegen de muur te lopen? Je zou de eerste niet zijn.

DE CLERCK: “Dat kan me echt geen zak schelen. Echt niet. Als het niet lukt in de politiek, heb ik nog duizend andere dingen die ik kan doen. Ik krijg trouwens iets van professionele politici. Die gasten zijn vooral bezig met hun eigen vel redden. Dat is dus mijn ambitie niet.”

Is dat een verwijt aan het adres van je vader?

DE CLERCK: “Nee, hij heeft wel dingen gedaan ten koste van

Felix De Clerck (links) was een initiatiefnemer van de SHAME-betoging tegen de politieke impasse, twee jaar geleden.

zichzelf. Hij wist dat hij in Kortrijk de populairste niet was. Hoe kwam dat? Met gezellige nieuwjaarsrecepties, eetfestijnen en tuinfeesten in Heule maak je jezelf populair, maar niet met de stad open te breken voor de bouw van zeven bruggen.”

Dat is een sneer aan het adres van de nieuwe Kortrijkse burgervader, Vincent Van Quickenborne, niet?

DE CLERCK: “Mijn vader kreeg de kritiek dat hij te veel met grote projecten bezig was. Nu met Van Quickenborne zal het allemaal volker zijn. Gaat de politiek dan daarover? Moeten er meer braderieën en eetfestijnen georganiseerd worden? Blijkbaar vinden de mensen dat fantastisch, maar ik zie een ambitieus man als Van Quickenborne niet gelukkig worden met het inrichten van pensioenkermissen.”

Vlak na de verkiezingen stuurde je de veelbesproken tweet ‘Zum Qotsen’ de wereld in. Zijn die braakneigingen al verteerd?

DE CLERCK: “Dat was een emotionele uitspraak, al vind ik het ethisch nog altijd niet juist wat Van Quickenborne toen gedaan heeft. Ik weet het wel, dat gaat zo in een democratie, maar toch... Er bestaan ook geen wettelijke verbodsregels op iemand voorbijsteken in een bakkerij. En

“De CD&V heeft zo’n schrik dat ze geen keuzes meer durft te maken. Terwijl we net meer onze bek moeten opentrekken. Parler vrai!”

toch doe je dat niet.”

Had je vader niet exact hetzelfde gedaan?

DE CLERCK: “Dat denk ik niet. Al is mijn vader nu ook geen mie-tje, hè. Hij heeft vele jaren toppolitiiek achter de rug en zal ook wel dingen gedaan hebben die niet zo fraai zijn. Maar de blinde ambitie van Van Quickenborne, puur carrièrericht, heeft niets te maken met idealisme of met de wens om Kortrijk beter te maken. En dat stoort mij. Zeker op die manier. Choquerend.

»Het deed me terugdenken aan dat telefoongesprek tussen mijn vader, toen partijvoorzitter, en Karel De Gucht in een periode dat er verschillende CD&V'ers de overstap naar VLD maakten. Mijn vader hield even de telefoon van zijn oor, maar De Gucht dacht dat hij opgehangen had en riep naar Johan Van Hecke: ‘We hebben hem liggen.’ *What the fuck?!*

Wel, dit was opnieuw zo’n moment. Misschien is mijn vader wat goedgelovig op dat vlak.”

Zoutloos?

Jij mag je meteen nuttig maken binnen CD&V als lid van ‘Operatie Innesto’, de werkgroep die de inhoudelijke vernieuwing moet inleiden. Is de partij haar ideologisch verhaal kwijtgespeeld?

DE CLERCK: “Neen, onze fundamenten worden niet in vraag gesteld. Maar het is wel zo dat een politieke partij die lange tijd deelneemt aan de macht en zodanig gefocust is op het dagdagelijkse, soms de afstand wat verliest. Ik vind bijvoorbeeld dat we de zachte thema’s nu uit het oog verliezen. Ons land telt zo veel zelfmoorden, depressies, gevallen van kinderarmoede. Die zaken komen te weinig in the picture,

zeker in vergelijking met communautaire thema’s, terwijl dat nochtans maatschappijontwikkende tendensen zijn.

»Volgens mij ligt er geen enkele Vlaming, Belg of Europeaan wakker van welke overheid wat beslist. Zolang de mensen maar geholpen worden. En of dat nu door de Vlaamse, de federale of de Europese overheid gebeurt, *je m’en fou!*”

Ook CD&V liet zich de laatste jaren meeslepen in die alles-overheersende communautaire discussie. Is ze daarom niet langer de grootste volkspartij?

DE CLERCK: “Neen, dat is niet enkel een verwijt voor CD&V. Ik vind het trouwens niet erg dat we even niet de grootste volkspartij zijn. Het geeft ons net de kans om inhoudelijk te vernieuwen.

Reculer pour mieux sauter. Wat is het probleem van CD&V? In de manier waarop de partij communiceert, sluipt een soort angst. Ze wil niemand tegen de borst stuiten: het ACW, Unizo en al die andere belangengroepen waar CD&V'ers inzitten. De partij heeft zo’n schrik dat ze geen keuzes meer durft te maken. Terwijl we net meer onze bek moeten opentrekken. *Parler vrai!* We moeten de mensen aantonen hoe wij, christendemocraten, een probleem willen oplossen.”

Is dat zoutloze niet het kenmerk van CD&V: het eeuwige zoeken naar een compromis of een tussenweg?

DE CLERCK: “Wij liggen inderdaad in het midden van het bed. Maar we moeten dat positief invullen. Wij zijn de meest interessante en betrouwbare partij. Ik wil radicaal genuanceerd zijn. Ik bedoel daarmee dat genuanceerdheid niet mag leiden tot wolligheid. Je moet keuzes durven te maken. Het leven is niet zwart of wit, het is nu eenmaal *Fifty Shades of Grey* (Vijftig Tinten Grijs; red.). Net als CD&V dat is. We moeten dat meer als sterkte naar buiten brengen.

»Het is gemakkelijk om zoals de liberalen altijd maar te roepen om minder belastingen of zoals de sossen om meer belastingen en meer herverdelingen. Wij willen ook een correcte herverdeling, maar zonder de ondernemers te fnuiken of al te veel te belasten. Ik

zie dat niet als een gebrek aan ideologie. Integendeel. CD&V is minder dogmatisch en minder eentonig dan de andere partijen. We moeten dat nu met meer passie verdedigen.”

Moet CD&V niet dringend verlost geraken van dat juk van de oude kartelpartner, N-VA?

DE CLERCK: “Ik zie al een ongelooflijk verschil tussen CD&V nu en één à twee jaar geleden. Als ik Wouter Beke nu hoor spreken, is dat een verademing in vergelijking met toen. Hij heeft blijkbaar een herwonnen zelfvertrouwen. De schaduw van de oude kartelpartner is dus aan het verdwijnen.”

Interactieve jeugd

In een eerder interview zei jij dat de burger nauwer betrokken moet worden bij de politieke besluitvorming. Guy Verhofstadt zong datzelfde liedje al in zijn burgermanifesten. Dat blijkt echter moeilijk realiseerbaar. Hoe wil jij dat doen?

DE CLERCK: “Er is één groot verschil met de jaren ‘80 van Verhofstadt: nu maken we allemaal, ook ouderen, gebruik van

internet. Die technologische veranderingen moeten het verschil kunnen maken. Je kan bijvoorbeeld een website ontwikkelen waar burgers vragen kunnen posten voor regering of parlement.”

Met het gevaar dat politici overstelpt worden met vragen?

DE CLERCK: “Zalig toch? Is het niet de bedoeling dat parlementsliden werken voor de bevolking en verantwoording afleggen? Je kan wel opleggen dat een vraag eerst minimum tienduizend likes moet hebben vooraleer de regering of het parlement verplicht wordt om die te beantwoorden. Een gelijkaardig systeem bestaat nu al in de Verenigde Staten. Onlangs moest het Witte Huis reageren op de vraag of de regering contact heeft met E.T. Dat is

natuurlijk een onnozele vraag, maar ik zie vooral de positieve aspecten. Het parlement moet weer geactiveerd worden. Ik vind bijvoorbeeld ook dat een volksvertegenwoordiger voor een wetsvoorstel steun zou mogen zoeken bij de bevolking.”

Voel je binnen de partij steun voor die ideeën?

DE CLERCK: “Er heerst natuurlijk een zeker scepticisme. Veel politici zijn de ladder opgeklimmen op de traditionele manier, kregen meer beslissingsrecht en hebben het moeilijk om dat los te laten.”

Vrees je die tegenstand dan niet?

DE CLERCK: “*Jusqu’ici, tout va bien* (citeert uit de film *La Haine*; red.). Ik doe wat ik wil doen. Ik loop soms tegen de muur en ik

“Compromissen zijn niet minder ideologisch dan steeds om minder of meer belastingen te roepen, zoals de liberalen en de sossen.”

“Mijn vader heeft beslissingen genomen ten koste van zichzelf, in tegenstelling tot vele andere politici”, verdedigt Felix zijn vader.

loop er soms helemaal doorheen. Ik trek mij daar niets van aan.”

Rik Torfs meent dat het onmogelijk is om die vastgeroeste partijbastions te breken.

DE CLERCK: “Rik is al een stukje ouder dan ik en misschien ook naïefer dan ik ooit was. Je kan geen partij veranderen door op Twitter een aantal goede quotes te plaatsen. Ik weet dat de partijen top-down gestructureerd zijn, maar wij, de jongeren, moeten ervoor zorgen dat dit in de toekomst anders wordt. We moeten snugger genoeg zijn om dat te fixen. Dat is onze taak! Als wij er al niet meer in geloven...”

Wat is jouw grote ambitie in de politiek?

DE CLERCK: “Niets. Ik wil meewerken aan een betere wereld. (*lacht*) Dat klinkt *cheesy*, hè. Ik wil ideeën realiseren, maar ik ambieer echt geen functie. Meestal kan je daar toch niets mee winnen.”

Zo sceptisch na de loopbaan van je vader?

DE CLERCK: “Ja natuurlijk. Het is geen cadeau, hoor, om voorzitter te worden van een partij. Ik zit nu in een fijne positie: ik mag praten en ideeën aanbrengen. Ik bezit een fantastische vrijheid. Al zal ik misschien op een bepaald moment ook niet anders kunnen dan een foute functie opnemen. Net omdat je iets wilt realiseren, moet je soms door het slijk gaan. Dat klinkt raar, zeker?”

In Kortrijk doen er al geruchten de ronde dat jij in 2018 een goal zal doen naar het burgemeesterschap.

DE CLERCK: “Dat is het meest absurde bericht dat ik de laatste tijd gehoord heb. Ik woon trouwens al twee jaar in Zwevegem en dat behoort niet tot Kortrijk.”

Dat is duidelijk. Tot slot: heeft het voor onze vrouwelijke lezers zin dat ik uw gsm-nummer vrijgeef?

DE CLERCK: “Neen, dat heeft geen zin meer. (*lacht*) Ik ben sinds eind augustus gelukkig getrouwd. Een fantastisch gevoel. Ik volg trouwens als enige van ons gezin de ‘juiste weg’: eerst trouwen voor de kerst met alles erop en eraan en daarna kinderen. Misschien. En dat ondanks mijn etiket van rebel.” (*lacht*) ■